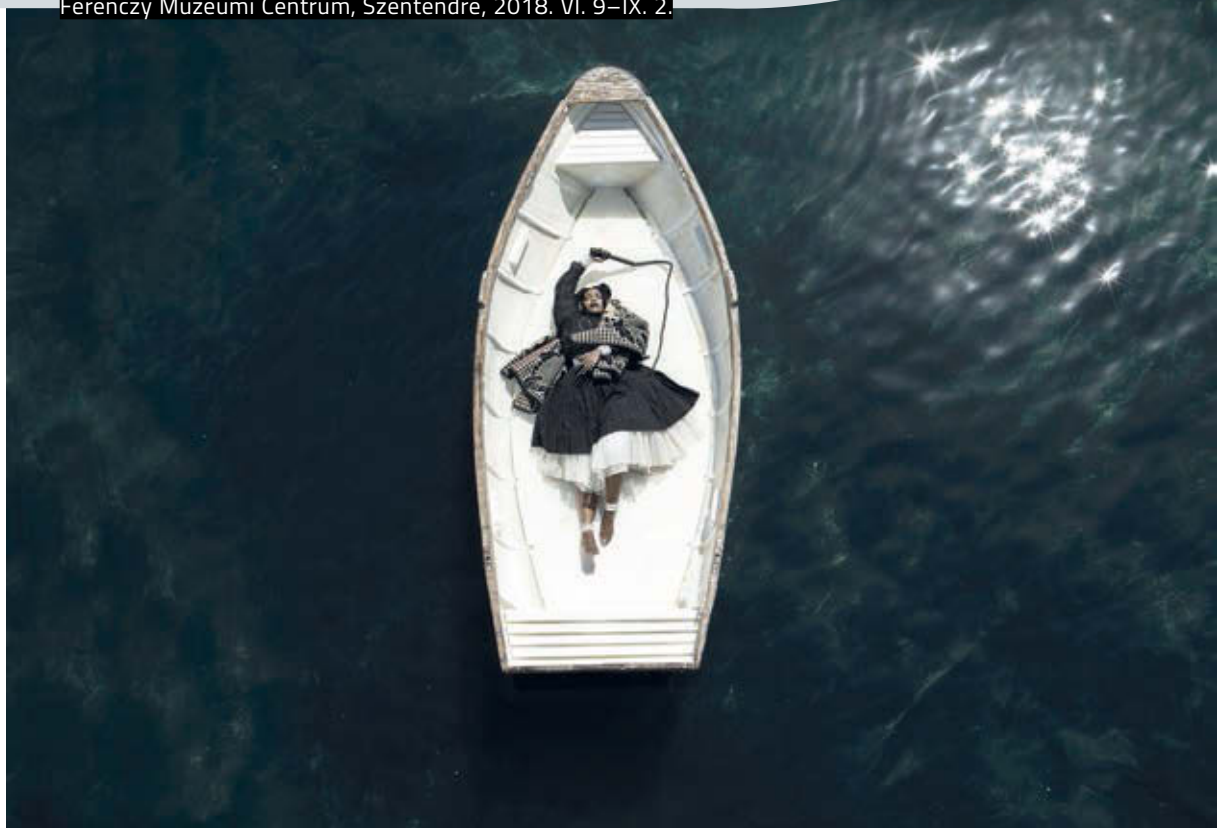

A kertre hangolva

Art Capital 2018

SOMOGYI-ROHONCZY ZSÓFIA

Ferenczy Múzeumi Centrum, Szentendre, 2018. VI. 9–IX. 2.

MOHAU MODISAKENG: *Átkelő 8.*, 2017,
tintasugaras nyomat, papír

A Ron Mandos Galéria (Amsterdam) jóvoltából

Harmadik alkalommal indul útjára Szentendrén az a többhetes művészeti program, melynek keretében a szervezők kiállításokkal, irodalmi felolvasásokkal és művészfilmvetítésekkel szeretnék elcsábítani a városlakókat egy csendesebb, figyelmesebb, de mégis koncentráltabb időtöltésre. Mi sem lenne ehhez alkalmasabb az ideji témánál, a kertnél! A kert hálás téma, ezerféle módon kapcsolódunk a kifejezéshez a bibliai Paradicsomtól kezdve, melyből kiűztünk, de ahova folytonosan visszavágyunk. Ezt az idillikus kertet azonban ideig-óráig meg tudjuk teremteni magunknak: a béke, a nyugalom, a szépség és a harmónia osztályrészünké lehet itt a földön is. A kert, mind elsődleges, „kézzelfogható” értelmében, mind elvont fogalmak megtestesítőjeként, részese, sőt főszereplője az ideji Art Capital kiállításainak és programjainak.

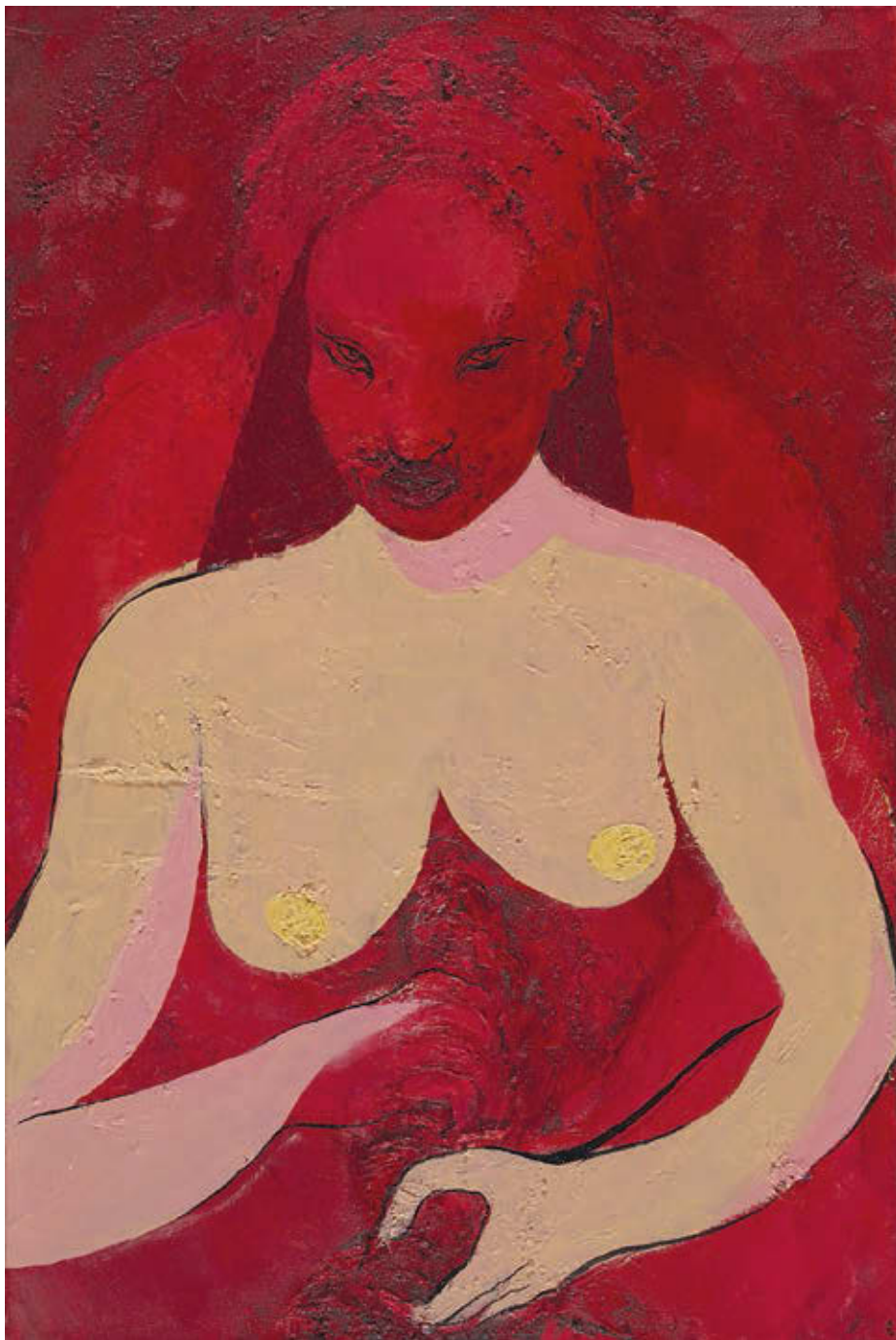
A fesztivál „kertjeinek” sorát a *Hortus Conclusus – Elzárt kertek. Válogatás a Ferenczy Múzeumi Centrum gyűjteményéből* című kiállítás nyitja (Ámos Imre – Anna Margit Múzeum, június 9. – szeptember 2.). A tárlat a gyűjtemény ritkán látott műveiből emeli ki a változatos érzelmi háttérű és üzenetű kert ihlette alkotásokat. Mert a kert zárt, elmélkedésre és alkotói tevékenységre sarkalló közege a paradicsomi Édenkert egy darabját hozza el hozzánk. A kiállításon szereplő festmények legfontosabb ihlető zöld területe maga Szentendre és a művésztelep kertje. A szentendrei Régi Művésztelep jelenét a napjainkban is ott dolgozó két művész, Baksai József és Nagy Barbara *Ösvények a kertben* című kiállítása képviseli (Vajda Lajos Múzeum, június 9. – szeptember 2.). Baksai József először látható *Paradicsom töredék* című alkotása finom rajzolatú akvarellekből sűrűsödik össze egy emlékképpé, az

Édenkert elvesztésének drámai emlékévé. Nagy Barbara már régóta foglalkozik a kert elvont értelmezésével, filozofikus rendszerben az elzárt kert a művészi alkotás folyamatának szimbólumává, belső kertünké válik.

A fesztivál kiállítási kínálatában erős nemzetközi mezőnnyel számolhatunk egyéni és csoportos szinten is. Az *Alapított Édenkert* című nemzetközi videóművészeti szemle sem kivétel (MűvészetMalom, június 19. – szeptember 2.). Alkotói névsora szavatolja a téma sokrétű, kulturálisan sokszínű és sok nézőpontú megközelítését (Leila Alaoui, Miguel Angel Ríos, Ursula Biemann, Persijn Broersen & Margit Lukács, Shaun Gladwell, Mihai Grecu, Isabelle Hayeur, Ali Kazma, Clare Langan, Janet Laurence, Violaine Lochu, Gianluigi Maria Masucci, Frank Smith). A Paul Ardenne művészettörténész és Barbara Polla író által 2011 óta minden évben megrendezett videókiállításon az aktuálisan legprogresszívebb alkotókat mutatják be. Külön öröm, hogy a sorozat idei kiállításának az Art Capital ad otthont. A francia, argentin, svájci, holland, ausztrál, moldovai, kanadai, ír vagy épp török művészek közös nevezője a természet és az épített környezet viszonya és természetesen az ezekben történő beavatkozás globális, mindenkit érintő hatása. A válogatott alkotásokban visszaköszön az elveszett Paradicsom hiányérzete és az új Éden létrehozása iránti olthatatlan vágy.

A Johannesburgban élő dél-afrikai fotóssal, Mohau Modisakenggel a 2015-ös és 2017-es Velencei Biennálén aratott sikere után idén a Szentendrére kilátogató közönség is találkozhat. Az *Átkelő* címet viselő tárlat (Szentendrei Képtár, június 9. – szeptember 2.) Műveiben gyakran merít az afrikai történelemből, gyakran dolgozik a posztkoloniális társadalmi problémákkal, a különböző módon megjelenő erőszak mechanizmusával. A háromcsatornás videón egy-egy hajóban fekvő alakot mutat felülnézetből (mondhatni isteni nézőpontból), akik körül azonban egyre vesztélyesebben emelkedik a vízszint, mígnem hullámsírba nem temet valamennyi átkelőt. Bár a videómunkák alapja a művész hazájában használatos szavakból adódik, ahol az életet az átkeléshez hasonlítják, az embereket pedig az utazókhöz, az utóbbi évek történéseinek fényében az életükért küzdő, a messzi partot kémlelő menekülőket is eszünkbe idézhetik a képsorok.

Érdemes lesz megnézni Yoko Ono *Yes, You* című tárlatát is (Kmetty Múzeum, június 9. – szeptember 2.), ahol a látogatót aktivizáló alkotásokkal a művészet agitatív

RITA ACKERMANN: *Halálos küzdelem*, 2002 olaj, piszok, vászon, 70x50 cm

dimenziói kapnak teret. A *Yes, You* a művész 60-as évekbeli konceptjeiből készült, bronza öntött tárgyait, kalligrafikus munkáiból és fotóiból készített válogatását hozza el az ArtCapitalra.

Szentendre hangulata, a természeti környezettel ápoltságos kapcsolata és a városra jellemző művészeti hagyományok elképzelhetetlenek lennének a városban a 70-es években aktívan működő Szabadtéri Tárlatok feletti megemlékezés nélkül. A tavalyi évben efZámbó István fővédnökségével, *Futó-művek* címmel már volt kezdeményezés az egykori események újjáélesztésére, az *ART ANTE PORTAS 1968–2018* ■ *Tiszteletadás a Szentendrei Szabadtéri Tárlat előtt* pop up elnevezésű tárlat (Templomdomb és egyéb szentendrei helyszínek, június 24.) az egykori kezdeményezés, az esemény feldolgozása és alaposabb megismerése szempontjából is jelentős. Jó fél évszázaddal ezelőtt, az akkori politikai

helyzetben óriási erővel bíró gesztus volt, hogy fiatal, autodidakta festők önszerveződve hoztak létre kiállítást a szabad ég alatt. A szabadságnak olyan mértékű megélése volt ez akkoriban, amelynek inspiráló ereje azóta sem veszett el, ahogy a művészet szabadságának eszménye is mai napig él.

Szentendrét mutatja meg más nézőpontból a Nádas Péter író fotográfiáit bemutató, szintén szabadtéri tárlat, a *Valamennyi Szentendre* (a Szerb templom Alkotmány utcai kerítése, június 9. – szeptember 2.). A gyerekkorától írónak készülő Nádas Péter fotózással kezdte pályáját, a Nők Lapjánál és a Pest Megyei Hírlapnál is tevékenykedett fotóriporterként. Az Art Capital kiállításán a 70-es években készült fotósorozataiból válogatott felvételeken Szentendre épületei, képzőművészeti élete és hétköznapi lakói köszönnek vissza.

Az Art Capital során a múzeumok belső kertjei is életre kelnek. Berszán Zsolt *A Bomlás virágai* című kiállításán (Kmetty Múzeum, belső kert, június 9. – szeptember 2.) helyspecifikus munkák bukkannak fel a kert zöld növényzetében, élénkvrös és fekete szilikonból öntött formáikkal állva útját a természet térhódításának. Rabóczky Judit műgyanta plasztikájára is egy belső udvarban bukkannak hatunk (Kovács Margit Múzeum, belső udvar, június 9. – szeptember 2.) A múzeum barokkos hangulatú kertjében a szétterpesztett lábbal, összefont karokkal és felszegett fejfel álló, őserőt sugárzó nőalakokkal találkozunk. A bibliai Judith alakja a nők kortalan erejét költözteti a kerámiaművész múzeumába, de bevonja jelentéskörébe a nő(i)ség jelenkori helyzetét is. Nézőpontváltásra és interaktivitásra ösztönöz Mátrai Erik *Kilátás* című munkája (Czóbel Múzeum udvara, június 9. – szeptember 2.). A megmászható magasles tetejéről letekinthetünk a város tornyaira, házacskaira.

A kiállítások listája között szemezgetve megakadhat szemünk a kollázsairól ismert Boros-Unrau Viola *Saját éden* című tárlatán (Ilosvai-gyűjtemény, június 9. – szeptember 2.). Mindannyiunkhoz közel álló téma a személyes paradicsomunk megteremtésének missziója mindennapjaink során. A fesztivál keretében nyíló kiállításon egy hatalmas méretű pannón láthatjuk a művész minden évszakban újra és újra megfestett kertjét. A hatalmas méretű vásznon finoman folynak egymásba az évszakok, ezáltal kifejezve a kertben megnyilvánuló mély életigazságot. A se nem természetes, se nem teljesen mesterségesen kreált környezetben az ember megnyugvásra lelhet. Szabó Klára Petra és Szvet Tamás első közös intermediális és interaktív kiállítása az Organika (Ámos Imre – Anna Margit Múzeum, június 9. – szeptember 2.), amely a kerti munka és a művészet alkotói folyamatát állítja párhuzamba. A két munkafolyamat közös pontja a visszavonulás és a menekülés, a szabadság megéléseinek lehetősége.

A már korábban nyitott kiállítások továbbra is láthatók a fesztivál keretén belül, így például a *Nincs több titok! – Válogatás Gerő László gyűjteményéből* című tárlat (MűvészetMalom, április 8. – augusztus 26.). Szintén

TIM EITEL: *Szerzetesek*, 2009, olaj, fatábla, 27,9×25,4 cm

nyitva még a *Mulandóság rögzítése – Lecsupasítva. Imre Mariann új munkái* című kiállítás (Ferenczy Múzeum, május 12. – július 1.), amely éteri könnyedséggel és kifinomultsággal, természeti elemek felhasználásával kapcsolódik a kert hívószóhoz.

Immár hagyományosan megjelenő eleme a fesztiválnak a kültéri alkotások szerepeltetése. Az ideai street art pályázat nyerteseinek munkái a Bizottság Ligetben tekinthetők meg (június 2. – szeptember 2.). Csurka Eszter víz alatt önti ki művét (*A víz emlékezete*), a mű posztamensébe épített kültéri monitoron a közönség az alkotás folyamatát is végigkísérheti. Nagy Barbara pályázatnyertes munkája különböző magasságú faoszlopokon lévő apró üvegházakból áll, amelyekben kis fatáblákon rövid szövegeket olvashatunk az ideális kertről. A faoszlopokat lécek kötik össze, melyeken a tervek szerint vadszőlő fut majd. Tóth Eszter a Bizottság Ligetben látható munkája egy hagyományos bádóg locsolókanna felnagyítása ember nagyságúra, vízugarakat idéző vékony drótszalak futnak belőle a földre. Mivel a tükörfóliával bevont drótok csak közelről láthatóak, a távolabbi szemlélők számára úgy tűnik majd, mintha a kanna lebegne a levegőben.

Az Art Capitalra kilátogatva ne csak a kiállításokra fókuszáljunk majd, hiszen két héten át számos más kísérő-programmal is találkozhatunk. Lesz utcazene-fesztivál, városszerte megjelennek graffitisztárok faldekorációi, részt vehetünk beszélgetéseken kortárs írókkal – többek között Grecsó Krisztiánnal, Karafiáth Orsolyával, Závada Péterrel –, a Duna-parti romkocsmánál pedig egy vízen álló uszályra szerelt, hatalmas LED-fal adja az Art Capital mini művészfilmfesztiváljának a felületét.

Az ajánló az Art Capital által kiadott információk alapján készült, a kiállítások és programok ideje kis mértékben még változhat.